

SLOVENSKI POROČEVALEC

LETO XII, ŠTEV. 226

Ljubljana, sreda 26. septembra 1951

POSAMEZNA ŠTEVILKA 5 DIN

MARŠAL TITO NA ZBOROVANJU V TITOVEM UŽICU

Mi mislimo na ohranitev miru, ne pa na zmago v vojni

V Titovem Užicu se je v ponedeljek zbralo nad 50.000 prebivalcev mesta in širšega okolišja. Mnogi so navdušeno pozdravljali maršala Tita, a ko je stopil na častno tribuno na lepo okrašenem Trgu osvoboditve, je dosegel navdušenje ljudstva svoj vrhunec. Uvod velikega zborovanja so bile kratke pozdravne besede sekretarja Politbiroja CK KP Srbije Petra Stambolice, potem pa je govoril maršal Tito. Najprej je čestitaj zbranemu ljudstvu, potem pa je razložil, zakaj je bilo v Užicu središče osvobodilnega gibanja in zakaj so začele tam pogajanja prve korenine naše ljudske oblasti. Potem je nadaljeval:

Sovjetske zveze, da bi bila na Balkanu bratska idila, kajti kakor bi sicer hoteli, ker je njihova politika popolnoma istovetna s politikom carske Rusije. Nič se tu ni spremenilo, lahko se reče, da je njihova politika še hujska kot je bila politika carske Rusije.

Kaj hočejo doseči, kaj bi hoteli sedaj? Zakaj tako kalijo? Nikar ne mislite, da kalijo odnose zaradi kakih ideoloških razlogov, ta ideološki element so oni davno odvrgli iz svoje mednarodne politike. Ne, tovariši, to delajo zato, ker imajo pred očmi samo svoje imperialistične smotre. Potrebno jim je ta država, kot so jim potrebne tudi druge vzhodnoevropske države, kjer vedre in oblače v škodo in nesrečo narodov teh držav, iz katerih se ne dajo spraviti. Tudi to našo sveto zemljo bi hoteli, čeprav se ni dovolj zgrajena, še ni dovolj bogata, vendar pa je država, ki ima vse pogoje, da se zgradi in postane bogata, cvetoča država, ki bo nudila svojim državljanom človeka dostojno življenje.

Glejte, to bi hoteli in zaradi tega se ne ustrajajo nobenih sredstev. Veste in spominjate se, kakšne grožnje so bile od 1948. leta naprej izrečene na račun naših voditeljev in naše države. S takim grožnjami tudi danes niso prenehali. Postajajo vsak dan bolj izrazite, spreminjajo jih provokacije na mejah vseh naših sosednjih vzhodnih držav pa tudi Albanije. Znan vam je, da vsak dan padajo čuvarji naših meja; znano vam je, da te provokacije zavzemajo tudi precej množični značaj. Toda danes vemo, še eno stvar: da čedalje bolj in bolj pripravljajo vedno hujše provokacije, kot je n. pr. prebarvanje bombnikov na Madžarskem z jugoslovanskimi barvami in zastavami, da bi s pomočjo teh izvalili nekaj pri samem sebi ali jih uporabili nad našo državo, ter tako vrgli madež na našo državo. Toda mi vemo, kako se vse take provokacije lahko delajo, pod vodstvom takih ljudi, ki so si izmislili v Budimpešti enega izmed najbolj umazanih procesov, da bi nas očrnilji. Zato bomo budno spremljali vse, kar se dogaja, zigosali pa bomo take zverinske, srednjeveške metode, ki se jih poslužujejo.

Ni se jim posrečilo zaneseti med narode naše države duha razdora, ni se jim posrečilo skaliti in oslabilati bratstva in enotnosti naših narodov, ni se jim posrečilo skaliti enotnosti naših narodov v vsaki republiki posebej, ni se jim posrečilo omajati vrst naše Komunistične partije, ki je dosledno ostala zvesta zastavi Marxa, Engelsa in Lenina, in to se jim tudi nikoli ne bo posrečilo. Segajo po metodah, ki jih mi z zaničevanjem zavračamo in obsojamo.

Ko govorimo o naših sosedih na vzhodnih mejah in o Albaniji, ne mislimo na narode, temveč na tiste močote, ki delajo tam po direktivah sovjetskih močotev. Prepričan sem, da se velikanski del ali bolje rečeno večina ljudstva ne strinja s takšno politiko, ker so se takšne politike naveličali. Ko sem bil v Bolgariji, sem videl na poti od Sofije do Varne in po drugi poti nazaj, s kakšnim nezasišanim navdušenjem nas je bolgarski narod sprejemal in pozdravljal. Ni mogote, da bi se ves narod čez noč obrnil v drugo stran, da bi čez noč postal drugačen, kot je bil takrat. Videli smo prizadevanje tega naroda, da bi vendar še enkrat prenehalo mučno ozračje, ki so ga zastrupljali različni ljudje, ki so hoteli imeti od tega korist. To ni mogote. Isto je bilo tudi v Rumuniji, kjer je po dežju in snegu prišlo na trg v Bukarešti milijona državljanov k zborovanju, na katerem sem v imenu jugoslovanske delegacije govoril jaz. Nikoli se nisem zbrljal na tem trgu toliko ljudi, ne prej ne pozneje. Takrat sem videl, da je ta narod, ki je stal strjen kot zid, človek poleg človeka, poslušal in vsrkaval naše besede z razjarjenimi očmi, prepričan, da je prišlo novo obdobje, da je prišlo bratstvo, da je prišel mir na Balkan. Nekaj podobnega je bilo tudi na Madžarskem, čeprav morda v manjši meri.

Toda kaj se je zgodilo? Vse to se je sesulo v prah po eni sami direktivi iz Moskve in namesto bratstva med narodi sosednjih držav in našimi narodi skušajo na vse močote načine razvneti sovraštvo. Rekel sem že, da ne moremo vzeti vsake izmed teh držav v celoti, temveč da moramo ločiti ljudstvo, poštono ljudstvo, od neupoštenih voditeljev, od tistih, ki hočejo med naše narode znova zanesiti jok, solze in kri. Zmeraj moramo gledati na večino pri teh narodih in jim govoriti: Ne dopustite, da bi vas zapeljali na krivca, katastrofalna pota, ne dopustite tem svojim voditeljem — ki niso vaši, temveč sovjetski — da vas pahnejo v nesrečo. To jim moramo govoriti, one druge pa moramo razkrinkavati; pred očmi njihovih narodov in vsega sveta moramo razkrinkavati vse njihove nepoštenne spletke, s katerimi se danes ukvarjajo. Med te spletke pa spadajo tudi ta izzivanja na naših mejah. Nas ta izzivanja ne morejo preplasiiti. Se bolj nas silijo k previdnosti in čuječnosti. Pazimo, da ne bi kdo planil na nas. Težko tistemu, ki ne bi našel s kakšnim izzivanjem prisiliti. To se mu ne bo posrečilo. Mi se pripravljamo, mi se orožujemo in se bomo še naprej orožovali zaradi obrambe svoje države, čeprav nam je to težko, čeprav bi radi kar najhitreje ustvarili močno industrijo ter bi že danes radi zvišali življenjsko raven naših ljudi. Varovati moramo našo neodvisnost, varovati jo moramo kot punčico svojega očesa in zmeraj moramo misliti na žrtve, ki so padle za to našo veliko stvar.

Ze od samega začetka, še preden bi nam kaj takega sploh prišlo na misel, so nam skušali podtakniti, da se bomo prodali kapitalizmu. Vendar na to nismo niti pomislili, pomislili smo pa na to, da lahko začnemo trgovati z zahodom. Oni z vzhoda nas še danes obhajajo s temi obrekovanji, vendar pa smo mi morali svoje trgovske odnose naravnati v drugo smer, toda odkrito vam rečem, da s tem preusmerjenjem nismo storili napake. Dobro smo se preusmerili in ohranili do danes vse, za kar smo se borili: tako graditev socialistične države kot našo svobodo in našo neodvisnost; vse to pa bomo tudi še nadalje ohranili.

Ločili smo se od takšnih bratov, kot so oni tam na severu, in se obrnili k narodom na zahodu, kjer prav tako žive tudi napredni ljudje. Obrnili smo se tja in dejali: Sami smo in težko nam je, želimo pomoč — če so pri vas ljudje dobre volje, ki nam bodo dali pomoč tako, da bomo lahko ohranili svojo neodvisnost. Hoteli smo videti, kakšno slišite bodo zavzeli do

politiko, ker so se takšne politike naveličali. Ko sem bil v Bolgariji, sem videl na poti od Sofije do Varne in po drugi poti nazaj, s kakšnim nezasišanim navdušenjem nas je bolgarski narod sprejemal in pozdravljal. Ni mogote, da bi se ves narod čez noč obrnil v drugo stran, da bi čez noč postal drugačen, kot je bil takrat. Videli smo prizadevanje tega naroda, da bi vendar še enkrat prenehalo mučno ozračje, ki so ga zastrupljali različni ljudje, ki so hoteli imeti od tega korist. To ni mogote. Isto je bilo tudi v Rumuniji, kjer je po dežju in snegu prišlo na trg v Bukarešti milijona državljanov k zborovanju, na katerem sem v imenu jugoslovanske delegacije govoril jaz. Nikoli se nisem zbrljal na tem trgu toliko ljudi, ne prej ne pozneje. Takrat sem videl, da je ta narod, ki je stal strjen kot zid, človek poleg človeka, poslušal in vsrkaval naše besede z razjarjenimi očmi, prepričan, da je prišlo novo obdobje, da je prišlo bratstvo, da je prišel mir na Balkan. Nekaj podobnega je bilo tudi na Madžarskem, čeprav morda v manjši meri.

Toda kaj se je zgodilo? Vse to se je sesulo v prah po eni sami direktivi iz Moskve in namesto bratstva med narodi sosednjih držav in našimi narodi skušajo na vse močote načine razvneti sovraštvo. Rekel sem že, da ne moremo vzeti vsake izmed teh držav v celoti, temveč da moramo ločiti ljudstvo, poštono ljudstvo, od neupoštenih voditeljev, od tistih, ki hočejo med naše narode znova zanesiti jok, solze in kri. Zmeraj moramo gledati na večino pri teh narodih in jim govoriti: Ne dopustite, da bi vas zapeljali na krivca, katastrofalna pota, ne dopustite tem svojim voditeljem — ki niso vaši, temveč sovjetski — da vas pahnejo v nesrečo. To jim moramo govoriti, one druge pa moramo razkrinkavati; pred očmi njihovih narodov in vsega sveta moramo razkrinkavati vse njihove nepoštenne spletke, s katerimi se danes ukvarjajo. Med te spletke pa spadajo tudi ta izzivanja na naših mejah. Nas ta izzivanja ne morejo preplasiiti. Se bolj nas silijo k previdnosti in čuječnosti. Pazimo, da ne bi kdo planil na nas. Težko tistemu, ki ne bi našel s kakšnim izzivanjem prisiliti. To se mu ne bo posrečilo. Mi se pripravljamo, mi se orožujemo in se bomo še naprej orožovali zaradi obrambe svoje države, čeprav nam je to težko, čeprav bi radi kar najhitreje ustvarili močno industrijo ter bi že danes radi zvišali življenjsko raven naših ljudi. Varovati moramo našo neodvisnost, varovati jo moramo kot punčico svojega očesa in zmeraj moramo misliti na žrtve, ki so padle za to našo veliko stvar.

Ze od samega začetka, še preden bi nam kaj takega sploh prišlo na misel, so nam skušali podtakniti, da se bomo prodali kapitalizmu. Vendar na to nismo niti pomislili, pomislili smo pa na to, da lahko začnemo trgovati z zahodom. Oni z vzhoda nas še danes obhajajo s temi obrekovanji, vendar pa smo mi morali svoje trgovske odnose naravnati v drugo smer, toda odkrito vam rečem, da s tem preusmerjenjem nismo storili napake. Dobro smo se preusmerili in ohranili do danes vse, za kar smo se borili: tako graditev socialistične države kot našo svobodo in našo neodvisnost; vse to pa bomo tudi še nadalje ohranili.

Ločili smo se od takšnih bratov, kot so oni tam na severu, in se obrnili k narodom na zahodu, kjer prav tako žive tudi napredni ljudje. Obrnili smo se tja in dejali: Sami smo in težko nam je, želimo pomoč — če so pri vas ljudje dobre volje, ki nam bodo dali pomoč tako, da bomo lahko ohranili svojo neodvisnost. Hoteli smo videti, kakšno slišite bodo zavzeli do

politiko, ker so se takšne politike naveličali. Ko sem bil v Bolgariji, sem videl na poti od Sofije do Varne in po drugi poti nazaj, s kakšnim nezasišanim navdušenjem nas je bolgarski narod sprejemal in pozdravljal. Ni mogote, da bi se ves narod čez noč obrnil v drugo stran, da bi čez noč postal drugačen, kot je bil takrat. Videli smo prizadevanje tega naroda, da bi vendar še enkrat prenehalo mučno ozračje, ki so ga zastrupljali različni ljudje, ki so hoteli imeti od tega korist. To ni mogote. Isto je bilo tudi v Rumuniji, kjer je po dežju in snegu prišlo na trg v Bukarešti milijona državljanov k zborovanju, na katerem sem v imenu jugoslovanske delegacije govoril jaz. Nikoli se nisem zbrljal na tem trgu toliko ljudi, ne prej ne pozneje. Takrat sem videl, da je ta narod, ki je stal strjen kot zid, človek poleg človeka, poslušal in vsrkaval naše besede z razjarjenimi očmi, prepričan, da je prišlo novo obdobje, da je prišlo bratstvo, da je prišel mir na Balkan. Nekaj podobnega je bilo tudi na Madžarskem, čeprav morda v manjši meri.

Toda kaj se je zgodilo? Vse to se je sesulo v prah po eni sami direktivi iz Moskve in namesto bratstva med narodi sosednjih držav in našimi narodi skušajo na vse močote načine razvneti sovraštvo. Rekel sem že, da ne moremo vzeti vsake izmed teh držav v celoti, temveč da moramo ločiti ljudstvo, poštono ljudstvo, od neupoštenih voditeljev, od tistih, ki hočejo med naše narode znova zanesiti jok, solze in kri. Zmeraj moramo gledati na večino pri teh narodih in jim govoriti: Ne dopustite, da bi vas zapeljali na krivca, katastrofalna pota, ne dopustite tem svojim voditeljem — ki niso vaši, temveč sovjetski — da vas pahnejo v nesrečo. To jim moramo govoriti, one druge pa moramo razkrinkavati; pred očmi njihovih narodov in vsega sveta moramo razkrinkavati vse njihove nepoštenne spletke, s katerimi se danes ukvarjajo. Med te spletke pa spadajo tudi ta izzivanja na naših mejah. Nas ta izzivanja ne morejo preplasiiti. Se bolj nas silijo k previdnosti in čuječnosti. Pazimo, da ne bi kdo planil na nas. Težko tistemu, ki ne bi našel s kakšnim izzivanjem prisiliti. To se mu ne bo posrečilo. Mi se pripravljamo, mi se orožujemo in se bomo še naprej orožovali zaradi obrambe svoje države, čeprav nam je to težko, čeprav bi radi kar najhitreje ustvarili močno industrijo ter bi že danes radi zvišali življenjsko raven naših ljudi. Varovati moramo našo neodvisnost, varovati jo moramo kot punčico svojega očesa in zmeraj moramo misliti na žrtve, ki so padle za to našo veliko stvar.

Ze od samega začetka, še preden bi nam kaj takega sploh prišlo na misel, so nam skušali podtakniti, da se bomo prodali kapitalizmu. Vendar na to nismo niti pomislili, pomislili smo pa na to, da lahko začnemo trgovati z zahodom. Oni z vzhoda nas še danes obhajajo s temi obrekovanji, vendar pa smo mi morali svoje trgovske odnose naravnati v drugo smer, toda odkrito vam rečem, da s tem preusmerjenjem nismo storili napake. Dobro smo se preusmerili in ohranili do danes vse, za kar smo se borili: tako graditev socialistične države kot našo svobodo in našo neodvisnost; vse to pa bomo tudi še nadalje ohranili.

Ločili smo se od takšnih bratov, kot so oni tam na severu, in se obrnili k narodom na zahodu, kjer prav tako žive tudi napredni ljudje. Obrnili smo se tja in dejali: Sami smo in težko nam je, želimo pomoč — če so pri vas ljudje dobre volje, ki nam bodo dali pomoč tako, da bomo lahko ohranili svojo neodvisnost. Hoteli smo videti, kakšno slišite bodo zavzeli do

nas na zahodu, ker sta tako Stalin kot Molotov rekla, da nas bodo ti z zahoda uničili, brž ko se bodo oni obrnili od nas. Toda z zahoda nas niso uničili, do danes pa so nam dali veliko gospodarsko in moralno pomoč, da lahko vzdržimo v teh težavah. Svoje odnose z zahodnim svetom smo postavili na tako podlago, da govorimo kot enak z enakim, da naša država oziroma vlada naše države lahko vodi popolnoma neodvisno zunanjo politiko, trdno stoječa na svojih načelih in ne da bi kršila socialistična načela. V tem smo uspeli in upam, da bodo na zahodu to znali ceniti in spostovati, ker na zahodu je prav tako važno, če bo Jugoslavija neodvisna ali ne. Nikoli nismo želeli biti ruski sateliti, pa ne mislimo biti niti zahodni. Hočemo biti enakopraven član mednarodne skupnosti, na naši zastavi pa je zapisano: »Mednarodno sodelovanje, vsestranska opora in borba za mir.«

Naša država neutrudno in vztrajno zastopa načela ohranitve miru. In lahko vam odkrito povem, da sem pred kratkim, ko mi je neki časnikar iz Americe, sicer dobrohoten človek, postavil vprašanje, kaj mislim o tem, če se mora Amerika toliko orožovati, da bi v vojni zmagala, odgovoriti, da ne menim, da se mora orožovati, da bi zmagala v vojni, temveč da se mora toliko orožovati, kolikor je potrebno, da bi se ohranil mir. To je naša misel, mi (Nadaljevanje na 2. strani)

RAZGOVORI V PANMUNDŽONU SPET PREKINJENI

Nesoglasja glede pogojev za obnovo pogajanj o ustavitvi sovražnosti

Tokio, 25. sept. (Reuter). Danes so bili ponovno prekinjeni razgovori v Panmundžonu, ker je oficir za zvezo kitajsko-severnokorejskega poveljstva ustavil razgovore o pogojih za obnovo pogajanj o prekinitvi sovražnosti. Odsel je s sestanka, ne da bi se bil dogovoril za nov sestanek.

Agencija Reuter pripominja, da je prekinitev razgovorov po drugem sestanku oficirjev za zvezo posledica nesoglasja v iskujočih se strank glede pogojev za obnovo pogajanj glavnih delegacij. Kitajsko-severnokorejsko poveljstvo zahteva, da se delegati za pogajanja o prenehanju sovražnosti sestanejo takoj, združeno poveljstvo pa sodi, da je Kesong neprimeren za nadaljevanje pogajanj in da se je treba najprej dogovoriti o pogojih za nadaljnja pogajanja.

Polkovnik Kinney, oficir za zvezo združenega poveljstva, je na današnjem sestanku grajal nasprotnikovo poveljstvo, ki ni pooblastilo oficirja za zvezo, da bi se razgovarjal o teh pogojih. Izjavil je, da je tako stalise nasprotnikovega poveljstva usmerjeno proti pogajanjem o ustavitvi sovražnosti, ker pogajanj ne bo mogote obnoviti, če ne bodo odstranjeni vzroki za pogoste prekinitev.

V zgodnjih jutranjih urah so kitajske in severnokorejske enote napravile ob podpori močnega ognja iz minometov in topov napad in znova zavzele važen greben, ki obvladuje dolino, katera je naraven dohod k Janguju. Bitka za ta greben, ki je visok 1100 metrov in leži severno od Janguja na osrednjem delu korejskega bojišča, traja s spremenljivo močjo že 14 dni. Pred nekaj tedni so greben zavzele enote združenega poveljstva.

Po prekinitvi razgovorov med zveznimi oficirji v Kesongu je poslal general Ridgway poveljstvu severnokorejske in kitajske vojske poslanico, v kateri predlaga, naj bi se razgovori med zveznimi oficirji jutri nadaljevali. Poslanico je odnesel z letalom v Kesong šef delegacije zavezniških zveznih oficirjev.

De Gasperi pri Trumanu
Washington, 25. septembra. Predsednik italijanske vlade De Gasperi je danes v spremljevalni finančnega ministra Pelle in italijanskega veleposlanika obiskal ameriškega finančnega ministra Snyderja. Razgovorjali so se o gospodarskih in finančnih vprašanjih. Ob 11. dopoldne po lokalnem času je De Gasperi obiskal predsednika Trumana. Popoldne je imel govoro na kosilu, ki mu ga je priredila Zveza novinarjev. Popoldne bo De Gasperi nadaljeval svoje razgovore z zunanjim ministrom Achesonom, ki mu bo zvečer priredil sprejem.

Po nepotrdjenih informacijah je Acheson pri večerajšnjih razgovorih izjavil De Gasperiju, da teritorialnih določil mirovne pogodbe z Italijo ni mogote spremiti, pač pa odobrava vlada ZDA povečanje orožništva Italije in njen sprejem v OZN.

JUGOSLOVANSKA NOTA SOVJETSKI ZVEZI

zaradi zadrževanja 63 jugoslovanskih nedoletnih otrok v Sovjetski zvezi

Beograd, 25. sept. (Tanjug) Veleposlaništvo FLRJ v Moskvi je izročilo ministru za zunanje zadeve ZSSR naslednjo noto:

»Vlada FLRJ je doslej večkrat pisмено in ustno vtrajala pri vladi ZSSR, da bi 63 jugoslovanskih nedoletnih otrok, ki so v vojaških solah ZSSR, vrnil njihovim staršem in varuhom v Jugoslaviji.

Vlada FLRJ je med drugim z nota veleposlaništva FLRJ v Moskvi št. 75 z dne 25. aprila 1949 in ministrstva za zunanje zadeve FLRJ številka 410.402 z dne 11. junija 1949, kakor tudi v ustnih razgovorih zastopnika ministrstva za zunanje zadeve FLRJ z odpravnikom poslov ZSSR v Beogradu 25. julija 1949 in odpravnikom sovjetskega ministrstva za zunanje zadeve 30. decembra 1950, z aide memoire veleposlaništva FLRJ v Moskvi sovjetskemu ministru za zunanje zadeve z dne 25. maja 1951, več prejšnjimi brezuspešnimi demaršami jugoslovanski vojaški zastopnik v Moskvi, kakor tudi z nastopi v generalni skupščini v OZN, — zahtevala, da vlada Sovjetske zveze odloči, da se vrnejo k staršem in varuhom v Jugoslaviji cmenjeni jugoslovanski otroci, ki so od junija 1948 še vedno protipravno v Sovjetski zvezi, kamor so odšli 1949 na solanje.

V vseh navedenih dokumentih in pri vseh priložnostih je vlada FLRJ poudarjala, da so stari in varuhi omenjenih jugoslovanskih otrok stalno obračali na vlado FLRJ ter odločno zahtevali od nje, naj stori vse za takojšnjo vrnitev njihovih otrok iz Sovjetske zveze v domovino.

Vlada FLRJ je večkrat izrazila zažudenost in resno zaskrbljenost nad dejstvom, da vlada ZSSR je ne stori ničesar za vrnitev omenjenih jugoslovanskih otrok k njihovim staršem in varuhom, marveč sploh ne odgovarja na njene zahteve.

Navzlic temu vlada ZSSR tudi do danes ni dala nobenega odgovora na vse prošnje in zahteve vlade FLRJ. Ko opozarja ministrstvo za zunanje zadeve na navedena dejstva vlada FLRJ ugotavlja, da držuje sovjetska vlada jugoslovanske otroke brez vsake pravice in v nasprotju z izrecnimi zahtevami njihovih staršev in skrbnikov, naj se otroci vrnejo k njim v Jugoslavijo. S tem krši sovjetska vlada osnovne pravice staršev, ki jih imajo predvsem in izključno nad svojimi otroki. Takšno ravnanje sovjetske vlade je nasilna in brezpravna ločitev nedoletnih otrok od njihovih staršev ter v nasprotju z osnovnimi načeli človečnosti, ki jih spoštujejo v vseh kulturnih državah in so izražena v členu 26. točka 3 univerzalne deklaracije OZN o pravicah človeka.

Pri tem mora vlada FLRJ poudariti, da dokazuje dejstvo, da sovjetska vlada neče ugoditi zahtevam staršev in skrbnikov omenjenih jugoslovanskih otrok ter neče odgovoriti na številne zahteve vlade FLRJ, naj otroke vrne v domovino, da je bil opravičen sum staršev in vlade FLRJ o namenih sovjetske vlade glede teh jugoslovanskih otrok, t. j. da so postali žrtve genocidnega zločina iz točke a) drugega člena konvencije o preprečevanju in kaznovanju genocidnih zločinov (sprejete 9. decembra 1948 na seji generalne skupščine OZN).

Protij tako nečloveškemu ravnanju vlada FLRJ je večkrat izrazila zažudenost in resno zaskrbljenost nad dejstvom, da vlada ZSSR je ne stori ničesar za vrnitev omenjenih jugoslovanskih otrok k njihovim staršem in varuhom, marveč sploh ne odgovarja na njene zahteve.

»Vlada FLRJ je doslej večkrat pisмено in ustno vtrajala pri vladi ZSSR, da bi 63 jugoslovanskih nedoletnih otrok, ki so v vojaških solah ZSSR, vrnil njihovim staršem in varuhom v Jugoslaviji.

Vlada FLRJ je med drugim z nota veleposlaništva FLRJ v Moskvi št. 75 z dne 25. aprila 1949 in ministrstva za zunanje zadeve FLRJ številka 410.402 z dne 11. junija 1949, kakor tudi v ustnih razgovorih zastopnika ministrstva za zunanje zadeve FLRJ z odpravnikom poslov ZSSR v Beogradu 25. julija 1949 in odpravnikom sovjetskega ministrstva za zunanje zadeve 30. decembra 1950, z aide memoire veleposlaništva FLRJ v Moskvi sovjetskemu ministru za zunanje zadeve z dne 25. maja 1951, več prejšnjimi brezuspešnimi demaršami jugoslovanski vojaški zastopnik v Moskvi, kakor tudi z nastopi v generalni skupščini v OZN, — zahtevala, da vlada Sovjetske zveze odloči, da se vrnejo k staršem in varuhom v Jugoslaviji cmenjeni jugoslovanski otroci, ki so od junija 1948 še vedno protipravno v Sovjetski zvezi, kamor so odšli 1949 na solanje.

V vseh navedenih dokumentih in pri vseh priložnostih je vlada FLRJ poudarjala, da so stari in varuhi omenjenih jugoslovanskih otrok stalno obračali na vlado FLRJ ter odločno zahtevali od nje, naj stori vse za takojšnjo vrnitev njihovih otrok iz Sovjetske zveze v domovino.

Vlada FLRJ je večkrat izrazila zažudenost in resno zaskrbljenost nad dejstvom, da vlada ZSSR je ne stori ničesar za vrnitev omenjenih jugoslovanskih otrok k njihovim staršem in varuhom, marveč sploh ne odgovarja na njene zahteve.

Navzlic temu vlada ZSSR tudi do danes ni dala nobenega odgovora na vse prošnje in zahteve vlade FLRJ. Ko opozarja ministrstvo za zunanje zadeve na navedena dejstva vlada FLRJ ugotavlja, da držuje sovjetska vlada jugoslovanske otroke brez vsake pravice in v nasprotju z izrecnimi zahtevami njihovih staršev in skrbnikov, naj se otroci vrnejo k njim v Jugoslavijo. S tem krši sovjetska vlada osnovne pravice staršev, ki jih imajo predvsem in izključno nad svojimi otroki. Takšno ravnanje sovjetske vlade je nasilna in brezpravna ločitev nedoletnih otrok od njihovih staršev ter v nasprotju z osnovnimi načeli človečnosti, ki jih spoštujejo v vseh kulturnih državah in so izražena v členu 26. točka 3 univerzalne deklaracije OZN o pravicah človeka.

Pri tem mora vlada FLRJ poudariti, da dokazuje dejstvo, da sovjetska vlada neče ugoditi zahtevam staršev in skrbnikov omenjenih jugoslovanskih otrok ter neče odgovoriti na številne zahteve vlade FLRJ, naj otroke vrne v domovino, da je bil opravičen sum staršev in vlade FLRJ o namenih sovjetske vlade glede teh jugoslovanskih otrok, t. j. da so postali žrtve genocidnega zločina iz točke a) drugega člena konvencije o preprečevanju in kaznovanju genocidnih zločinov (sprejete 9. decembra 1948 na seji generalne skupščine OZN).

Protij tako nečloveškemu ravnanju vlada FLRJ je večkrat izrazila zažudenost in resno zaskrbljenost nad dejstvom, da vlada ZSSR je ne stori ničesar za vrnitev omenjenih jugoslovanskih otrok k njihovim staršem in varuhom, marveč sploh ne odgovarja na njene zahteve.

»Vlada FLRJ je doslej večkrat pisмено in ustno vtrajala pri vladi ZSSR, da bi 63 jugoslovanskih nedoletnih otrok, ki so v vojaških solah ZSSR, vrnil njihovim staršem in varuhom v Jugoslaviji.

Vlada FLRJ je med drugim z nota veleposlaništva FLRJ v Moskvi št. 75 z dne 25. aprila 1949 in ministrstva za zunanje zadeve FLRJ številka 410.402 z dne 11. junija 1949, kakor tudi v ustnih razgovorih zastopnika ministrstva za zunanje zadeve FLRJ z odpravnikom poslov ZSSR v Beogradu 25. julija 1949 in odpravnikom sovjetskega ministrstva za zunanje zadeve 30. decembra 1950, z aide memoire veleposlaništva FLRJ v Moskvi sovjetskemu ministru za zunanje zadeve z dne 25. maja 1951, več prejšnjimi brezuspešnimi demaršami jugoslovanski vojaški zastopnik v Moskvi, kakor tudi z nastopi v generalni skupščini v OZN, — zahtevala, da vlada Sovjetske zveze odloči, da se vrnejo k staršem in varuhom v Jugoslaviji cmenjeni jugoslovanski otroci, ki so od junija 1948 še vedno protipravno v Sovjetski zvezi, kamor so odšli 1949 na solanje.

V vseh navedenih dokumentih in pri vseh priložnostih je vlada FLRJ poudarjala, da so stari in varuhi omenjenih jugoslovanskih otrok stalno obračali na vlado FLRJ ter odločno zahtevali od nje, naj stori vse za takojšnjo vrnitev njihovih otrok iz Sovjetske zveze v domovino.

Vlada FLRJ je večkrat izrazila zažudenost in resno zaskrbljenost nad dejstvom, da vlada ZSSR je ne stori ničesar za vrnitev omenjenih jugoslovanskih otrok k njihovim staršem in varuhom, marveč sploh ne odgovarja na njene zahteve.

Navzlic temu vlada ZSSR tudi do danes ni dala nobenega odgovora na vse prošnje in zahteve vlade FLRJ. Ko opozarja ministrstvo za zunanje zadeve na navedena dejstva vlada FLRJ ugotavlja, da držuje sovjetska vlada jugoslovanske otroke brez vsake pravice in v nasprotju z izrecnimi zahtevami njihovih staršev in skrbnikov, naj se otroci vrnejo k njim v Jugoslavijo. S tem krši sovjetska vlada osnovne pravice staršev, ki jih imajo predvsem in izključno nad svojimi otroki. Takšno ravnanje sovjetske vlade je nasilna in brezpravna ločitev nedoletnih otrok od njihovih staršev ter v nasprotju z osnovnimi načeli človečnosti, ki jih spoštujejo v vseh kulturnih državah in so izražena v členu 26. točka 3 univerzalne deklaracije OZN o pravicah človeka.

Pri tem mora vlada FLRJ poudariti, da dokazuje dejstvo, da sovjetska vlada neče ugoditi zahtevam staršev in skrbnikov omenjenih jugoslovanskih otrok ter neče odgovoriti na številne zahteve vlade FLRJ, naj otroke vrne v domovino, da je bil opravičen sum staršev in vlade FLRJ o namenih sovjetske vlade glede teh jugoslovanskih otrok, t. j. da so postali žrtve genocidnega zločina iz točke a) drugega člena konvencije o preprečevanju in kaznovanju genocidnih zločinov (sprejete 9. decembra 1948 na seji generalne skupščine OZN).

Protij tako nečloveškemu ravnanju vlada FLRJ je večkrat izrazila zažudenost in resno zaskrbljenost nad dejstvom, da vlada ZSSR je ne stori ničesar za vrnitev omenjenih jugoslovanskih otrok k njihovim staršem in varuhom, marveč sploh ne odgovarja na njene zahteve.

Navzlic temu vlada ZSSR tudi do danes ni dala nobenega odgovora na vse prošnje in zahteve vlade FLRJ. Ko opozarja ministrstvo za zunanje zadeve na navedena dejstva vlada FLRJ ugotavlja, da držuje sovjetska vlada jugoslovanske otroke brez vsake pravice in v nasprotju z izrecnimi zahtevami njihovih staršev in skrbnikov, naj se otroci vrnejo k njim v Jugoslavijo. S tem krši sovjetska vlada osnovne pravice staršev, ki jih imajo predvsem in izključno nad svojimi otroki. Takšno ravnanje sovjetske vlade je nasilna in brezpravna ločitev nedoletnih otrok od njihovih staršev ter v nasprotju z osnovnimi načeli človečnosti, ki jih spoštujejo v vseh kulturnih državah in so izražena v členu 26. točka 3 univerzalne deklaracije OZN o pravicah človeka.

Pri tem mora vlada FLRJ poudariti, da dokazuje dejstvo, da sovjetska vlada neče ugoditi zahtevam staršev in skrbnikov omenjenih jugoslovanskih otrok ter neče odgovoriti na številne zahteve vlade FLRJ, naj otroke vrne v domovino, da je bil opravičen sum staršev in vlade FLRJ o namenih sovjetske vlade glede teh jugoslovanskih otrok, t. j. da so postali žrtve genocidnega zločina iz točke a) drugega člena konvencije o preprečevanju in kaznovanju genocidnih zločinov (sprejete 9. decembra 1948 na seji generalne skupščine OZN).

Protij tako nečloveškemu ravnanju vlada FLRJ je večkrat izrazila zažudenost in resno zaskrbljenost nad dejstvom, da vlada ZSSR je ne stori ničesar za vrnitev omenjenih jugoslovanskih otrok k njihovim staršem in varuhom, marveč sploh ne odgovarja na njene zahteve.

Navzlic temu vlada ZSSR tudi do danes ni dala nobenega odgovora na vse prošnje in zahteve vlade FLRJ. Ko opozarja ministrstvo za zunanje zadeve na navedena dejstva vlada FLRJ ugotavlja, da držuje sovjetska vlada jugoslovanske otroke brez vsake pravice in v nasprotju z izrecnimi zahtevami njihovih staršev in skrbnikov, naj se otroci vrnejo k njim v Jugoslavijo. S tem krši sovjetska vlada osnovne pravice staršev, ki jih imajo predvsem in izključno nad svojimi otroki. Takšno ravnanje sovjetske vlade je nasilna in brezpravna ločitev nedoletnih otrok od njihovih staršev ter v nasprotju z osnovnimi načeli človečnosti, ki jih spoštujejo v vseh kulturnih državah in so izražena v členu 26. točka 3 univerzalne deklaracije OZN o pravicah človeka.

Pri tem mora vlada FLRJ poudariti, da dokazuje dejstvo, da sovjetska vlada neče ugoditi zahtevam staršev in skrbnikov omenjenih jugoslovanskih otrok ter neče odgovoriti na številne zahteve vlade FLRJ, naj otroke vrne v domovino, da je bil opravičen sum staršev in vlade FLRJ o namenih sovjetske vlade glede teh jugoslovanskih otrok, t. j. da so postali žrtve genocidnega zločina iz točke a) drugega člena konvencije o preprečevanju in kaznovanju genocidnih zločinov (sprejete 9. decembra 1948 na seji generalne skupščine OZN).

Protij tako nečloveškemu ravnanju vlada FLRJ je večkrat iz

Zaostritev angloperzijskega spora

Perzijska vlada sodi, da ni nobenih možnosti za sporazum z Veliko Britanijo

Teheran, 25. sept. (AFP) Odbor perzijskega parlamenta za nafto je po dveh sedaj predložil predsedniku vlade Mosadiku priporočilo, naj se zavrne vsak novi poskus obnovitve pogajanj z Veliko Britanijo.

Ko je sporčilo priporočilo parlamentarnega odbora, je podpredsednik vlade Hussein Fatemi izjavil, da perzijska vlada ne namerava ponuditi ostalemu britanskemu osebju nove individualne ali kolektivne pogodbe. Perzijska vlada sodi, da ni nobenih možnosti za sporazum z Veliko Britanijo in da odstopa od vsakega poskusa v tem smislu.

Seji vlade in parlamentarnega odbora za nafto sta bili istočasno pri predsedniku vlade Mosadiku Perzijska vlada bo dala danes uradno sporočilo o svojem stališču do priporočil parlamentarnega odbora, vendar pa ni nobenega dvoma, da jih bo v celoti sprejela.

Namesto dosedanjega perzijskega ministra za finance, ki je podal ostavko, je bil imenovan Mahmud Mariman, poslanec vladne nacionalne fronte.

Predsednik dr. Mosadik je poslal danes začasemu uradnemu odboru nove iranske petrolejske družbe brzojavko v kateri pravi:

Zahodne velesile bodo sklenile z Zah. Nemčijo dvostranske pogodbe,

ki bodo popolnoma spremenile okupacijski značaj odnosov z Zahodno Nemčijo

Bonn, 25. septembra (AFP): V poročilu, ki so ga objavili po razgovorih med tremi visokimi komisarji in predsednikom zahodnonemške vlade Adenauerjem, je rečeno, da se bo sklenitvijo in uveljavitvijo dvostranskih pogodb med Zahodno Nemčijo in tremi zahodnimi okupacijskimi državami popolnoma spremenil značaj odnosov z Nemčijo. Okupacijski status bo razveljavljen, prav tako pa bodo ukiniti tudi zavezniške visoke komisije. Visoki komisarji so obvestili Adenauerja, da se bodo v okviru razgovorov zunanji ministri ZDA, Velike Britanije in Francije, ki so bili sredi tega meseca, izjavili so, da bo udeležba Zahodne Nemčije v obrambi Zahoda uresničena v okviru sporazumov, ki jih sedaj pripravljajo v Parizu. Zaradi nevarnosti, ki grozi Zahodni Nemčiji in zaradi lastne varnosti si velesile pridržujejo posebne pravice.

ki se bodo nanašale izključno na zavezniške okupacijske sile v Zahodni Nemčiji.

Prihodnji sestanek treh komisarjev s predsednikom Adenauerjem je bil določen za 1. oktober. Na njem bodo razpravljali v splošnih obrisih o omejenih pogodbah, pozneje pa bodo obravnavali tudi podrobnosti.

Občinski svet v zahodnem Berlinu je zavrnil predloge predsednika vzhodnonemške občine Friedricha Eberta. Naj se imenujejo zastopniki za tako imenovane mednemške razgovore. Občinski svet v zahodnem Berlinu poudarja v odgovoru, da je pripravljen sodelovati pri splošnih volitvah v vsej Nemčiji, vendar s pogojem, da bodo vzhodnonemška oblastva v tem duhu izdala nujne ukrepe, sovjetska okupacijska oblastva pa potrebna poročila.

Odnosi med Anglijo in Egiptom so se zboljšali

Kairo, 25. sept. (Tanjug) Zastopnik egiptovske vlade je izjavil, da so se egiptovsko-britanski odnosi zboljšali, odkar je pretekli teden britanski zunanji minister Herbert Morrison poslal predsedniku egiptovske vlade Nahas paši pismo v zvezi z revizijo anglo-egiptovske pogodbe iz leta 1936. Glasilo vafistične stranke »Al Misria« píše, da pomeni Morrisonovo pismo nov preobrat.

Kakor je znano, je Morrison v pismu, ki ga je poslal predsedniku egiptovske vlade, napravljal korak, ki naj bi preprečil Egiptu, da bi anglo-egiptovsko pogodbo iz leta 1936 odpovedal prej, kot bi Velika Britanija sporočila nove predloge za revizijo pogodbe.

Včeraj je bila izvršena delna presnova egiptovske vlade. Po enournem obisku pri kralju Faruku je predsednik vlade Nahas paša sporočil, da sta ministri za pravosodje in promet zamenjala resore in da sta bila imenovana nova ministri za socialna vprašanja in pa za vodstvo cerkvenih posestev.

Priprave za ustanovitev muzeja o boju primorskih Slovencev proti fašizmu

Trst, 25. septembra (Tanjug): Včeraj so v Trstu zaprli osrednjo razstavo »Naša borba za svobodo«, ki jo je obiskalo več tisoč Tržčanov. S tem je bila zaključena proslava desetletnice, odkar je bila ustanovljena Osvobodilna fronta. Na razstavi so razstavili številne listine in zgodovinski material iz bojev ljudstva Slovenskega Primorja in Istre za narodne pravice od leta 1918, dalje. Razstava je pokazala tudi udeležbo tržaških in istrskih antifašistov v narodnoosvobodilnem boju.

Vse razstavljeno gradivo bodo porabili za ustanovitev muzeja o borbi demokratične prebivalstva Slovenskega Primorja in Trsta proti fašizmu.

V nekaj vrstah

Rim, 25. septembra (Tanjug): Sinoči je bil končan v Rimu mednarodni kongres gluhonemih. Med drugim je sklenil ustanoviti Mednarodno federacijo gluhonemih s sedežem v Rimu. Rezolucija, ki so jo sprejeli ob koncu zasedanja, poziva vse države članice Združenih narodov, naj nudijo vsestransko pomoč gluhonemim in jim zagotovijo čim boljše delovne pogoje.

New York, 25. sept. (AFP): Izraelska vlada je sporočila Združenim narodom, da ne more izločiti vojakiških kontingentov iz svojih oboroženih sil za potrebe morebitne skupne akcije. Frankfurt, 24. sept. (Reuter): V zahodno cono Nemčije je pobežal ravnatelj ameriškega oddelka češkoslovaškega ministrstva za zunanjo trgovino Maksimilian Lon in sicer z ženo in otrokom.

Bogomil Gerlanec

O naši šolski knjigi

Za pouk tujih jezikov doli srednja šola francosko in II. del, ki jo je sestavil dr. A. Grad, ilustrirala pa Ksenija Prunk; za pouk angleščine je v tisku predelani II. del angleške vadnice, medtem ko mora lanska naklada nemške vadnice (36.000 izvodov) dosti tudi letošnjim potrebam, čeprav se je pouk tega jezika raztegnel letos skoraj na vsi srednji šoli v Sloveniji. Z učbeniki za matematiko bodo učenci srednjih šol deloma preskrbljeni z lanskimi zalozgami. Tudi tu so se velike vrzeli, ki pa bodo v glavnem zadane med tem šolskim letom. V tiskarno so šele oddani rokopisi za planimetrijo in stereometrijo (vaje) ter za trigonometrijo in analitiko. Dejani pa smo, da se tisk takih knjig ne more izvršiti čez noč. To velja tudi za učbenike fizike v tisku in fizika (elektrika in magnetizem) za višje razrede, rokopis fizike za III. razred gimnazije pa kljub zagotovitvi še ni pripravljen. Letos bi morala iziti tudi botanika za nižjo gimnazijo, a so razne okoliščine povzročile zamudo s prijavo rokone in ta knjiga v tem šolskem letu ne bo izšla. V tisku pa je dolgo pričakovana nova izdaja botanike za višjo gimnazijo (Detela-Tomažič). Kmalu bo zvezan del naklade (ok. 11.000 izvodov) Zoologije za nižjo gimnazijo, a brez barvnih slik, ki jih za tiste gimnazije, ki se izšča na osvojitveni v v nakladi 5000 izvodov. O težavah pri pouku zgodovine, za katerega ni učbenikov (posebno velja to

Povsod v Jugoslaviji smo opazili željo po miru

Tiskovna konferenca delegacije belgijskih parlamentarcev

Bohinj, 25. sept. Pred odhodom iz Jugoslavije so člani delegacije belgijskega parlamenta, ki so se mudili 15 dni v naši državi, dali predstavnikom zveznega in slovenskega tiska in radijske izjavo o svojih vtisih. Delegacija je vodil senator William van Remontel, član socialistične stranke Belgije. V delegaciji so bili še Edmond Ronse, šef krščansko-socialne skupine v senatu in bivši minister Vincent Causedemaude, krščanski socialist (katolik), predsednik senatne komisije za oborožitev, in Maurice Destinot, poslanec liberalne stranke v parlamentu.

V imenu delegacije je dal splošno izjavo senator Edmond Ronse. Dejal je, da je po vojni že poteval po Danski, Švici, Egiptu, Švedski, Irski, Turčiji in Italiji, a še ni nikoli doživel tako prisrčnega in toplega sprejema, kakor pri nas. »Jugoslavija je čudovita dežela,« je dejal Ronse, »no kateri pišejo na svetu brez tvojih informacij. Povsod smo se lahk svobodno gibali. Srečni smo bili, da smo poleg drugih objektov v vaši državi videli veliko tovarno mlitostroje v Ljubljani. Se bolj pa to, da smo videli, kako vaša država skrbi za delavce; v mislih imam stanovanjske hiše za delavce, industrijske šole itd.

Vincent Causedemaude, poslanec katoliške stranke, je izjavil: »V Belgiji se bomo trudili, da bi popravili napačne informacije, ki krožijo pri nas o vaši deželi. Mislim, da te napačne

informacije razširjajo razni jugoslovanski emigranti.«

Na vprašanje o verski svobodi v Jugoslaviji je senator Ronse izjavil: »Bil sem v več krajih pri katoliški maši in prisostvoval sem tudi verouku. Po vsem, kar sem videl, sodim, da vlada v Jugoslaviji popolna verska svoboda.« Na vprašanje o pravicah narodnih manjšin je izjavil, da se je prepričal, da uživa italijanska manjšina vse manjšinske pravice in da so pripadniki manjšine enakopravni z vsemi drugimi državljani FLRJ.

Na vprašanje, če so kjer koli v Jugoslaviji dobili vtis, da je naša država agresivna, kot to trdi Informbirno, so člani delegacije izjavili, da niso znakov agresivnosti zasledili nikjer; nasprotno, opazili so le veliko željo po miru. Videli pa so tudi trdno odločenost jugoslovanskih narodov, boriti se za svojo neodvisnost.

Causedemaude je na koncu izjavil: »V imenu delegacije in kot predsednik belgijske senatne komisije za oborožitev, sem se klanjam spominu 1.700.000 padlim za svobodo. Vaši narodi so dokazali, da hočejo živeti v svobodi in je takšnih junških epopej v zgodovini malo.«

Nocoj je klub ljudskih poslancev LRS priredil belgijskim gostom slavnostno večerjo, pri kateri so bili načelno podpredsednik Prezidijske ljudske skupščine LRS-France Bevk, podpred-

Predlogi komisije za mirno rešitev palestinskega vprašanja

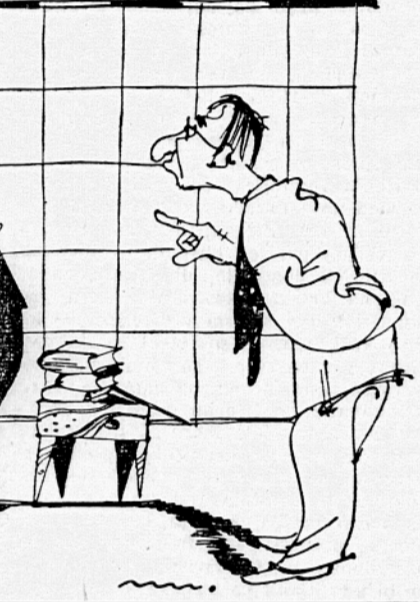
Pariz, 25. sept. (AFP) Komisija za mirno rešitev palestinskega vprašanja je objavila besedilo predloga, ki ga je 17. septembra poslala delegacijam na izraelsko-arabski konferenci v Parizu.

Komisija predlaga: 1. Sporne stranke ne rešujejo sedanje in prihodnje spore po mirni poti, 2. Sklene naj se sporazum o vojni škodi s katerim bi se vlade Egipta, Jordana, Libanona, Sirije in Izraela odrekle svojim zahtevam za povzročitev škode, ki jim je nastala zaradi sovražnosti v letu 1948. 3. Izraelska vlada naj sprejme določeno število beguncev, ki bi se radi vrnili v Izrael. 4. Izraelska vlada plača pavšalen znesek kot odškodnino za premoženje beguncev, ki se ne želijo vrniti v Izrael. 5. Vladi Egipta, Jordana, Libanona in Izraela naj ga blokirajo vse račune v bankah. 6. Proučijo naj možnost za revizijo in spremembo konvencije o premirju, posebno glede naslednjih vprašanj: ozemeljskih sprememb, ustanovitve mednarodne oblasti za izkoriščanje Jordana in Jormuka z njunimi pritoki Tiberijskega jezera in vprašanje pasu okrog Gaze, ustanovitve svobodnega pristanišča v Haifi, ureditve mej, prostega dostopa do svetega mesta, preprečevanja tihotapstva ter vzpostavitve prometnih zvez in gospodarskih odnosov med Izraelom in sosednimi državami.

Camberra, 25. sept. (Reuter): Avstralska vlada je določila za Pakistan in Ceylon skupni znesek 6,5 milijona avstralskih funtov. Prispevek Avstralije za načrt Colombe, ki je namenjen za gospodarski napredek držav jugovzhodne Azije, pa znaša 31.250.000 funtov.

Ob mesecu sovjetsko-poljskega prijateljstva

Kandidat, kako morete trditi, da je naša Poljska največja država na svetu? Zato, ker imamo mejo na Odr, vlado v Moskvi, narod pa v Sibiriji.

Katoliški duhovniki zborujejo

Dne 25. j. 1951. je bila v Mariboru seja Pokrajinskega odbora Ciril-metodijskega društva katoliških duhovnikov LRS za Maribor. Hkrati pa je bila v Ljubljani Pokrajinska konferenca CMD za Dolenjsko. Prvi je predsedoval predsednik Pokrajinskega odbora župnik Ravšl, drugi pa župnik Ronko. Polnoštevilna, skoraj 100% udeležba pričra o moči duhovniškega pokreta v Sloveniji. Na seji v Mariboru in konferenci v Ljubljani so bili sprejeti nadaljnji sklepi o notranji udeležitvi CMD. Na obeh krajih so razpravljali tudi o cerkveno političnih problemih. Vsi ti sklepi so dokaz, da niti notranji niti zunanji sovražniki ne morejo in ne bodo mogli razbiti CMD, niti odvrniti velikega dela duhovščine od svoje zastavljene poti. Na konferenci v Ljubljani so se vsi prisotni člani CMD pridružili resoluciji štajerskih duhovnikov, ki zahtevajo izročitev vojnega zločinca Artukovića in Pavelca.

2.696.000 din prispevkov in 13.000 prostovolnih delovnih ur za Partijski dom v Trbovljah

V Trbovljah je preteklo nedeljo zasedala IV. redna okrajna partijska konferenca. V referatih o delu partijskih organizacij od zadnje partijske konference do danes ter v razpravi, ki je sledila, so bili izneseni med drugim naslednji uspehi ter pomankljivosti: Čeprav se je število okrajnih državnih uslužbencev znižalo za 30%, se je delo okrajnega ljudskega odbora izboljšalo. Industrijska podjetja v okraju se uspešno borijo s težavami, ki se pojavljajo pri njihovem prizadevanju za dvig rentabilnosti. Pri zniževanju proizvajalnih stroškov je dosegel prav lepe uspehe rudnik Zagorje, v zadnjem času pa tudi rudnik Trbovlje-Hrastnik. Tudi druga podjetja, kakor steklarna in kemična to-

Maršal Tito na zborovanju v Titovem Uzicu

Nadaljevanje s 1 stran.

mislimo na ohranitev miru, ne pa na zmagu v vojni. Ne bojimo se povedati, da tisti, ki se oborožujejo, pravimo de- jajo, toda samo tako dolgo, dokler ima to oboroževanje namen ohraniti mir in dokler ni usmerjeno k ograditvi neodvisnosti drugih narodov. Tako je naša zunanja politika in te politike se bodo držali in prizadevali si bomo, da bodo naši odnosi z drugimi državami čim boljši, t. j. da bi mednarodno sodelovanje gospodarsko in politično takšno, da bo vodilo v smer ohranitve neodvisnosti malih narodov, ohranitve neodvisnosti naše države in ohranitve miru na svetu. Pri tem bomo sodelovali in pri tem bomo na strani vseh držav, ki so za tako politiko. To je na kratko tudi naše stališče v zunanji politiki. Prepričan sem, in to sem videl na vsej poti po naši državi, da ljudstvo odobrava tako politiko, ker sodi, da je taka naša politika edino mogoča in edino dostojna države, ki gradi socializem.

Na kratko sem vam povedal o problemih zunanje politike, sedaj pa bi vam rad povedal nekoliko besed tudi o naših vsakodnevnih problemih. O teh vsakodnevnih problemih govorimo večkrat, povem pa vam, da nikoli ni preveč govoriti o tem, Stojili smo na novo pot, stopili smo na pot, da bi dvignili v vsakem pogledu zaostalo državo, da bi jo dvignili na višjo raven v industrijskem, gospodarskem, kulturnem in vsakem drugem oziru. To ni lanka naloga, to je težka naloga, iluzorno bi bilo misliti, da bomo to dosegli v stiri ali petih letih, kajti to je nemogoče. Kaj pa smo si postavili za načrt? V načrt in nalogo smo si postavili, da bomo najprej zgradili podlago za nadaljnji dvig naše države, zato smo tudi postavili letni plan. Zgraditi težko industrijo in najnujnejše ključne objekte — to je naš namen. Pa tudi pri tem smo bili ovirani, tudi tu so nam napravili težave, tudi tu so nas hoteli onemogočiti. Toda tudi to smo prebrčali tako, da smo na drugi strani začeli iskati sredstva, čeprav nam je to podaljšalo rok za izvedbo določenih načrtov. Toda marsikaj je odvisno od nas samih. Kaj je pri nas najtežje? To je vprašanje delovne sile. Nimamo se zadosti delovne sile, toda ravno sedaj, v tem letu in v letu 1952, moramo napeti vse svoje sile, da dokončamo največje objekte, ki nam bodo jutri prihranili sto in sto milijonov in milijard dolarjev, ki jih bomo morali plačati v devizah za uvoz različnih izdelkov in surovin. Mi bomo sami doma proizvajali te izdelke in to bo način, ki nam bo omogočil, da bomo zvišali življenjsko raven naših ljudi in da bomo več proizvajali za široko porabo. Da, delovna sila nam je potrebna. Premajhen je glede tega odziv tistih ljudi, ki imajo sicer doma nekaj dela, nimajo ga pa toliko, da ne bi mogli iti drugam delat. Nekateri izmed njih bi lahko šli. To velja posebno za pasivne kraje.

Poleg tega izjavljamo še reorganizacijo našega državnega aparata. Vsi naši ukrepi so naravnani k decentralizaciji in k čedalje večji demokratizaciji v gospodarstvu. Razumljivo je, da ta ali oni pri tem morda ne bo razumel, v čem je bistvo. Vendar je to potrebna stvar. Tukaj vam lahko rečem, da bomo dobro razmislili o tistih spremembah, ki bi nam morda lahko povzročilečasne težave, ki bi lahko pri posameznih ljudeh pripeljale do nerazumevanja. O takšnih spremembah in takšnih problemih bomo globoko razmislili in si prizadevali dobiti mnenje

kar najširših množic, tistih delovnih ljudi, ki se jih to tiče. Toda mi moramo napraviti te spremembe. Sedaj smo se lotili novega plačnega sistema, ker je tisti, ki je bil prej, v sedanji etapi zastarel in smo ga morali spremeniti. Zedanes imamo zadosti sredstev, da bi lahko preskrbovali naše ljudstvo brez točk in nakaznic. Zato bomo našim delovnim ljudem zvišali plače za toliko, kolikor znaša vrednost nakaznic in točk, ki so jih doslej dobivali. Razumljivo je, da bodo prve dni različni spekulanti skušali zvišati svojimi izdelkom. Vendar pa nimajo nobene pravice, zviševati cen, ker se tudi njihovi proizvajalni stroški ne zvišujejo, temveč ostajajo isti kot doslej. Kot sem rekel, gre samo za to, da dobijo naši delovni ljudje v dinarjih, v obliki povečane plače to, kar so doslej dobivali v točkah in nakaznicah, da bi se odlej preskrbovali na prostem trgu. Država bo pazljivo spremljala nihanje tržnih cen. Mi smo takšna država, v kateri voditelji ne morejo in tudi ne želijo riniti v eno smer, ne da bi gledali, ali je to pravilno ali pa napačno. Mi se učimo iz prakse; mi poskušamo določeno stvar izpeljati, če pa vidimo, da ne gre in da ne bo koristno, se temu radi odpovemo in radi sprejemamo kritiko, če nam rečejo, da kakšna stvar ni bila dobra. Vredstvo gospodarstva ni lahka stvar in včasih se lahko napačno, toda poglavito je, da se da ta napaka tudi popraviti. Vi pa ste državljani države. Kjer se napake ne morejo dolgo ponavljati in kjer se morajo popravljati. Naj vam to vlije upanje in da perspektivo, da bomo pravilno rešili vsa vprašanja, ki jih imamo pred seboj, in zgradili naše ključne industrijske objekte. To je naš cilj, in pri doseganju tega cilja nam pomagajte; dajte nam čim več delovne sile na raznih objektih, dajte, da bi si sleherni državljan naše države pravilno in pravočasno izpolnjevali svoje obveznosti do družbene skupnosti, katere član je. Ne mislim tu na državo in na vladno, temveč na našo družbeno skupnost. Saj smo mi sedaj splošna jugoslovanska družina, ne glede na narodnosti in posamezne republike. Če pride do česa hudega v nekem kraju, to je nesreča za nas vse, in nihče se ne more v naši državi za to jeziti. Če je treba komu pomagati — pomagaj vsi, pa čeprav iz Makedonije Sloveniji ali iz Slovenije Makedoniji in temu podobno. Tako so stvari pri nas in prav na takih temeljih graditi družbo, novo družbo z novim družbenim sistemom, pomeni imeti jamstvo za njeno končno zmagu.

Na koncu bi rad ob desetih običajni osvoboditve pripomnil še to, da se moramo tega dne spomniti da so imeli naši partizanski odredi na svoji zastavi zapisano eno najdražjih stvari: Sejanje bratstva in enotnosti med našimi narodi. To je bila težavna doba, ko je okupatorju uspelo prinesiti nesrečo, da so se nešči narodi začeli med seboj klati. Mi smo to preprečili in uspelo nam je ohraniti našo državo kot enotno. Čuvajmo jo tako še naprej. Noben naš narod, niti slovenski niti hrvaški ne srbski ne makedonski ne črnogorski ne more svoje narodnosti, svoje narodne individualnosti hraniti drugače kot samo v skupnosti z drugimi jugoslovanskimi narodi, saj to je vse skupaj kovano in skovano v krvi velike osvobodilne vojne. Zato čuvajte to bratstvo in enotnost med našimi narodi in ne pustite nikomur, ne od zunanaj — ne od znotraj, da ga skalila

Kulturna predavanja v goriskem okraju

Na razstavi slovenskega tiska, ki je bila preteklo nedeljo odprta v Solkanu, je ponazorjen tudi prispevek Trsta in Gorice k graditvi naše socialne kulturne razstave, ki je organizirala gorško zgodovinsko društvo v proslavo strolestne slovenske knjige. V posebnem oddelku so razstavljeni številni časopisi — od »Soča«, »Edinosti« do »Goriške straže« — ki so izhajali v Trstu in Gorici že v prejšnjem stoletju in pozneje po prvi svetovni vojni, dokler ni fašistična italijanska vlada skoraj popolnoma zatrla v teh krajih sieherno tiskano slovensko besedo. Razstavljene so tudi razne slovenske knjige, kolekdari in ljudstve, ki so izšle iz gorških in tržaških tiskarn. Dobro je zastopani tudi partizanski tisk s posebnim poudarkom na Slovensko Primorje. Razstava ima še posebej pomen dnes, ko italijanski izredentem zopet začenja dvizgati glavo in v svojem nopolpu do tuje ozemlja skuša uveljaviti nekakšne svoje »pravice« do tega naših popolnoma slovenskih krajev. Zanimivo razstavo, ki bo ostala odprta do 30. t. m., je med drugim obiskal tudi primorski rojak pisatelj Fr. Bevk.

Razstava slovenskega tiska v Solkanu

Štiriletno slovenske knjige bodo v goriskem okraju proslavili tudi s kulturnimi predavanji, ki jih bodo priredili v raznih vaseh okraja vsega okrog 60. Prva predavanja so bila 18. t. m. Na njih se predavala seznanila z zgodovinske knjige in graditvijo naše nacionalne kulture.

Eden izmed velikih uspehov Partije v Trbovljem okraju je zgraditev Partijskega doma v Trbovljah

Partijski dom v Trbovljah ter papirnica v Radečah, so prav zadnji čas napredovala, posebno glede izboljšanja kakovosti in povečanja izbire izdelkov. Številni članovi Osvobodilne fronte se je povečalo za 3%, tako da je sedaj včlanjenih v to našo množično politično organizacijo 95% vseh volivcev. Rezultati pri zadnjih volitvah so vidni dokaz boljše frontnega dela, ki ni ostalo brez vpliva tudi pri zainteresiranju množic za prostovoljno delo v korist skupnosti: o tem pričča dovolj zgovorno 365.577 ur prostovoljnega dela, ki so ga opravili frontovci v letošnjem letu. Organizacija Antifašistične fronte žena se je izkazala ob noveltni jeltki, na dan 8. marca, pri organiziranju mladinskih tabornj in pri prirejanju raznih predavanj. Odbor Antifašistične fronte žena je organiziral tudi 2 kuharska tečaja, in to v Zagorju, dalje trimesečni gospodinski tečaj v Trbovljah in podobne tečaje v Kotredžu, Mlinšah, Kolostranu, Trojanah in drugod. Ne oziraje se na to, da bi bili uspehi kulturno-umetniških društev, katerih je v okraju 16, lahko še boljše, služijo ta društva vendarle vse priznanje. Vsa društva imajo 47 odevkov, v katerih dela aktivno 939 članov. Zleteli bi bilo le to, da postenejo vodilna sila v društvi tisti njeni člani, ki so člani Partije; s področjem in pozhrtvovalnim delom to ni nedosegljivo. V okrajnem društvu so uprizorila v organiziranju merilu 77 gledaliških predstav in 25 koncertov, sodelovala pa so na 154 proslavah ter akademijah. Eden izmed velikih uspehov Partije v Trbovljem okraju je zgraditev Partijskega doma v Trbovljah. Čeprav je bila zidava tega doma sklenjena šele na zadnji partijski konferenci, so dela že tako napredovala, da bo dom že čez mesec dni izročen svojemu namenu. Delovni ljudje okraja so darovali za zgraditev doma svoj enodnevni zaslužek v znesku 2.696.000 din, razen tega so opravili v ta namen okrog 13.000 prostovoljnih delovnih ur. Po izvolitvi novega vodstva je sprejela IV. partijska konferenca v Trbovljah delovni program za prihodnje leto ter poslala pozdravni pismi CK KPJ in CK KPS. S. S.

UKREPI ZA PRESKRBO V MESECU OKTOBRU

Odreba predsednika Gospodarskega sveta FLRJ o denarnih bonih

Predsednik Gospodarskega sveta vlade FLRJ je izdal odredbo o izdajanju denarnih bonov potrošnikom v zagotovljeni preskrbi.

Na podlagi te odredbe bodo dobili potrošniki, ki imajo na dan uveljavljena te odredbe pravico do zagotavljanja preskrbe, namesto potrošnih nakaznic za hrano in milo določen znesek denarnih bonov za nakup živil (kruha, sladkorja, maslo, kakava in riža) ter mila v prosti prodaji s 80-odstotnim popustom.

Potrošniki imajo pravico do denarnih bonov za tiste predmete, za katere bi po dosedanjih predpisih o zagotavljanju preskrbi dobili potrošne nakaznice.

Preskrba s kurivom bo izvedena za potrošnike, navedene v prvi točki te odredbe, na dosedajni način.

Pridelovalci industrijskih rastlin pridelka 1951, ki so si po dosedanjih predpisih pridobili pravico do nakupa določenih količin žita v trgovini po vezanih cenah, bodo te količine žita kupovali po uveljavljeni te odredbe po cenah, ki jih bo posebej predpisal predsednik sveta za blagovni promet vlade FLRJ v sporazumu z ministrom za finance FLRJ.

Predsednik sveta za blagovni promet vlade FLRJ bo v sporazumu z ministrom za finance vlade FLRJ določil znesek denarnih bonov, ki jih bodo dobile posamezne kategorije potrošnikov za nakup živil in mila v prosti prodaji s popustom.

Ta odredba začne veljati 1. okt. 1951.

Koliko denarnih bonov dobe potrošniki

Predsednik sveta za blagovni promet vlade FLRJ je v soglasju z ministrom za finance FLRJ na podlagi odredbe o izdajanju denarnih bonov potrošnikom v zagotovljeni preskrbi, izdal rešitev o znesku denarnih bonov, ki jih bodo dobili potrošniki za nakup živil in mila v prosti prodaji.

I. Posamezne kategorije potrošnikov v zagotovljeni preskrbi bodo dobile za živila in milo naslednje količine denarnih bonov:

Potrošna kategorija	mes. znesek	den. živ. bonov	mes. znesek	den. živ. bonov
R-1a-jam	185	95	95	
R-gozdni	185	80	95	
R-1a	135	80	95	
R-1b	135	65	90	
RZ-1	155	80	95	
R-1, RS-1	130	60	75	
R-2a	110	60	70	
RZ-2	135	65	90	
R-2, RS-2	90	50	70	
R-3, RS-3	75	50	60	
Po, So-1, So-2	55	40	40	
D-1	55	60	25	20
D-2	60	60	40	50
D-3	65	60	50	70
R-u	10	50	50	
Dojilje	20	25	30	
B	10	60	30	
T	—	80	30	

b) Da bi se nadoknadile razlike med cenami, po katerih so potrošniki kupovali živila na nakaznice v zagotovljeni preskrbi, in cenami, po katerih bodo te predmete kupovali v prosti prodaji s 80% popusta, bo dobil vsak potrošnik v zagotovljeni preskrbi za živila poleg zneska povprečno 84 din na potrošnika. V nadomestilo bo prejel vsak potrošnik v zagotovljeni preskrbi poleg bonov, določenih za posamezne predmete, še nadaljnjih 15 din bonov, znesek bonov za kruh pa je izračunan na norme pred znižanjem v oktobru 1950. (to povečanje znaša povprečno 6 din bonov na potrošnika). Tako dobi potrošnik povprečno 21 din denarnih živilskih bonov več, kar zneske v denarju 84 din povzrača pri nakupu v prosti prodaji s popustom.

Potrošniki, ki imajo pravico do zagotavljanja preskrbe z industrijskim blagom, bodo dobili meseca oktobra tretjino kvartalnega zneska denarnih industrijskih bonov. Poleg tega zneska bo dobil vsak potrošnik v zagotovljeni preskrbi z industrijskim blagom še 15 din industrijskih bonov za nakup mila v prosti prodaji, ki ga je kupoval v potrošniški nakaznici. Potemtakem bodo posamezne potrošne kategorije prejele oktobra naslednjo vsoto industrijskih denarnih bonov:

IR	365
IG	200
ID	265

IR 365, IG 200, ID 265

18. MARGARETA BUBER-NEUMANN: 89

UJETNICA pri Stalinu in Hitlerju

Prevedel dr. Ivan Crnogač

V začetku leta 1942 so sestavili velik transport kakih tisoč žensk in ga poslali v Auschwitz. Tudi smo prvikoli slišale o tem taborišču in nobena ni vedela, kaj to ime pravzaprav pomeni. Mnoge ženske so se prostovoljno javile za transport, med njimi tudi stare politične jetnice. S transportom so odšle višja paznica Langefeld in obe priljubljeni taboriški kurirki Bartel Teege in Liesl Maurer.

Nova višja paznica se je pisala Mandel in je uvedla v Ravensbrücku drug režim. Čakanje v večernem zboru se je močno podaljšalo. Kifote in brce je delila ob vsaki primerni in neprimerni priložnosti.

Tačas so se v Jehovskem bloku ravno vnele hude debate o novih pereh vprašanjih. Predvsem je bila na dnevnem redu zavrnitev dela za vojne namene. Prva je začela stakvati brigada angorskih kunccev, Jehovke so ugovarile, da uporabljajo volno kunccev za vojsko, in so izjavile, da zaradi svojega verskega prepričanja ne morejo več delati pri angorskih kuncih; druga dela bodo pa rade opravljale kakor doslej. Isti dan je zapustila delo tudi vrtnarska brigada, ker je uprava poslala zelenjavo v esesovsko vojno bolnišnico. Vsega skupaj je kakih 90 Jehovk izjavilo, da ne bodo prjele za nobeno vojno delo več. Najprvo so jih pustili stati tri dni in tri noči na dvorišču kazenskega bloka, potem so jih nagnali v bunker in zaprli v temnico. Ker je bil bunker za toliko žensk

količina živil, ki je bila doslej v prodaji na nakaznice za zagotovljeno preskrbo (kruha, moka, maslo, sladkor, kakavni izdelki in riž), v prosti prodaji.

Prehod k prosti prodaji vseh navedenih živil pomeni odpravo normirane zagotovitvene preskrbe z nakaznicami. Pri sedanjih plačah se realna kupna moč delavcev in uslužbencev zaščiti z denarnimi boni, na katere bodo potrošniki kupovali kruh, moko in druga živila v prosti prodaji s popustom. Tak način preskrbe in organizacije blagovnega prometa ima mnogo prednosti pred dosedanjim sistemom preskrbe z nakaznicami. Potrošniki bodo odslej po svojih potrebah kupovali posamezna živila, cesar v normirani preskrbi z nakaznicami niso mogli. Dosedanji sistem preskrbe z nakaznicami je zagotavljal vsem potrošnikom povprečne norme posameznih živil. V prosti prodaji pa bo vsak potrošnik kupoval živila po svojih posebnih potrebah. Prosta prodaja bo prispevala tudi k izboljšanju kakovosti in izbire kruha in moke. Dosedanja normirana preskrba je imela za posledico, da je bila proizvodnja in potrošnja omejena na nekoliko vrst moke, prosta prodaja pa bo omogočila raznovrstnejšo izbiro in boljše kakovosti. Denarni boni imajo še to prednost pred nakaznicami, da njihova veljavnost ni omejena ne časovno ne krajevno, tako da jih bodo potrošniki laže in enostavneje izkoristili.

Denarni boni so začasen ukrep do uvedbe novega gospodarsko-financnega sistema in prehoda na nove plače. Se le z novim plačilnim sistemom bo rešeno več problemov, ki jih denarni boni kot oblika zagotovitvene preskrbe ne morejo rešiti. S prehodom na prosto prodajo z boni se bodo pripravili na tržišču pogoji za čim uspešnejši prehod na novi plačilni sistem.

Ker je prehod na prosto prodajo z denarnimi boni začasen ukrep, ki naj pomaga urediti trg pred prehodom na novi plačilni sistem, bodo v mesecu oktobru uvedene gotove omejitve za nakup posameznih živil Moka in maslo bodo prodajale samo na denarne bone, vsa druga živila pa tudi za denar brez bonov.

Zneski denarnih živilskih bonov za posamezne potrošne kategorije so izračunani na podlagi veljavnih norm v zagotovljeni preskrbi in določenih cen, ki bodo veljale v mesecu oktobru za naslednje cene:

kruh iz 90% pšenične moke 30 din za kilogram, pšenična moka 90% od 32 do 34 din za kilogram, mast 300 din, olje 320 din, sladkor 250 din.

Znesek bonov za kruh je izračunan na podlagi norm pred znižanjem v oktobru leta 1950. Znesek bonov za meso bodo prejele potrošniki po dosedanjih predpisih. Potemtakem bodo potrošniki s prejetimi denarnimi boni lahko kupili v prosti prodaji iste količine živil, kakor so jih kupovali na nakaznice za zagotovljeno preskrbo. Z 80% popusta bodo plačali potrošniki predmete zagotovitvene preskrbe v gotovinski dražje, kakor so jih plačali pri nakupu na nakaznice. To povečanje znaša povprečno 84 din na potrošnika. V nadomestilo bo prejel vsak potrošnik v zagotovljeni preskrbi poleg bonov, določenih za posamezne predmete, še nadaljnjih 15 din bonov, znesek bonov za kruh pa je izračunan na norme pred znižanjem v oktobru 1950. (to povečanje znaša povprečno 6 din bonov na potrošnika). Tako dobi potrošnik povprečno 21 din denarnih živilskih bonov več, kar zneske v denarju 84 din povzrača pri nakupu v prosti prodaji s popustom.

Potrošniki, ki imajo pravico do zagotavljanja preskrbe z industrijskim blagom, bodo dobili meseca oktobra tretjino kvartalnega zneska denarnih industrijskih bonov. Poleg tega zneska bo dobil vsak potrošnik v zagotovljeni preskrbi z industrijskim blagom še 15 din industrijskih bonov za nakup mila v prosti prodaji, ki ga je kupoval v potrošniški nakaznici. Potemtakem bodo posamezne potrošne kategorije prejele oktobra naslednjo vsoto industrijskih denarnih bonov:

IR	365
IG	200
ID	265

IR 365, IG 200, ID 265

Potrošniki kategorije IG in sicer družinski upokojeenci, rentniki in invalidi ter drugi potrošniki, ki imajo pravico do višjega zneska industrijskih bonov na podlagi rešitve št. 1304 dne 4. aprila 1951 (Ur. list FLRJ št. 119-51), bodo prejele poleg bonov za IG kategorijo še 25 din industrijskih bonov.

Mesečni znesek denarnih bonov za toboak bodo dobili potrošniki, ki imajo do njih pravico, redno.

Industrijski denarni boni za III. četrtletje t. l. se ne bodo izdajali iz naslednjih razlogov:

V IV. četrtletju je določen prehod na novi plačilni sistem, ki bo v denarju obsegal sedanje dajatve delavcem in uslužbencem v denarnih bonih. Delavci in uslužbenci bodo dobili za tekoče IV. četrtletje v mesecu oktobru industrijske bone, za ostale mesece pa denar. Ker so v tem letu že prejele denarne bone za tri četrtletja, bodo s sprejetjem bonov v oktobru in povečanimi plačili v novembru in decembru prejele za IV. četrtletje do datek za industrijsko blago. Ker pa so boni za nazaj bi morali dobiti potrošniki sedaj še en celoten dolgovan četrtletni iznos bonov. Zaradi prehoda na novi plačilni sistem s povečanimi plačili pa to ni mogoče, kajti s tem bi se ustvarila takšna kupna moč, za katero ni ustreznih blagovnih fondov. Kupni fondi četrttega četrtletja bi narasli v primeru, da bi potrošniki prejele še bone, za okrog 16,5%. Ker bi se ta povečana kupna moč vsa usmerila na industrijsko blago, bi v četrttem četrtletju nujno prišlo do znatnega skoka cen tega blaga.

Premog in drva za kurjavo se bodo prodajali meseca oktobra še naprej na karte.

Za prehod na prosto prodajo kruha, moka, maslo in sladkorja so zagotovljene potrebne količine in naloga trgovske mreže je, da pripravijo zadostne zaloge teh živil, da se bosta preskrba potrošnikov in blagovni promet razvijala normalno.

Gospodarska medfakultetska konferenca v Sarajevu

Konferenca so se udeležili zaradi povezave znanosti študija in prakse delegati fakultetnih svetov vseh agronomskih in gozdarskih fakultet, republiških svetov za prosveto in kulturo republiških glavnih uprav za gozdarstvo, republiških generalnih direktij za lesno industrijo in delegat zveznega sveta za znanost in kulturo, ki je hkrati zastopal Akademski svet FLRJ. Konferenca je trajala od 17. do 20. t. m. in je zajela: 1. lik inženirja za gozdarstvo in lesno industrijo, 2. študijski načrt, 3. režim študija, 4. znanstveno-raziskovalno delo in 5. fakultetni terenski objekti.

Zadnja leta so imeli gozdarski oddelki na fakultetah v Zagrebu, Beogradu, Sarajevu in Skoplju po dva odseka, in sicer biološki (gojenje in varstvo gozdov) in tehniški (izkoriščanje gozdov in lesna industrija); v gozdarskem oddelku ljubljanske fakultete pa je zajeta snov obeh odsekov drugih fakultet, ki predvideva usmerjanje in prakso po diplomu.

Po štiridnevni vsestranski diskusiji, so bili sprejeti sklepi, ki jih bodo obravnavali fakultetni sveti. V smislu teh sklepov naj vse fakultete vzgajajo osnovni lik gozdarskega inženirja (gojenje, varstvo in izkoriščanje gozdov) z dodatkom specifičnega znanja, na primer v Skoplju iz melioracije gozdnih zemljišč in v Ljubljani iz predelave lesa. Razen tega svetuje konferenca vzgojo osnovnega lika lesno-industrijskega inženirja, sedaj v začetku na eni od gozdarskih fakultet, in sicer v skladu s potrebami vse države. Tak študijski načrt je že prevzela fakulteta v Zagrebu.

Hkrati je bila naglašena potreba ustrezno dirgirane zaposlitve mladih inženirjev, ki bo omogočila oblikovanje in specializacijo takih, kakršne rabi operativna, pedagoška, raziskovalna, organizacijska in ekonomska praksa gozdarstva in lesne industrije.

Iz te osnovne diskusije je prešla konferenca na študijske načrte in režime študija, ki bodo zagotovili akademski značaj in visokoskolsko raven, tako študija kakor izpitolov.

Poudarjena je bila tudi potreba istoačasnega znanstveno-pedagoškega in znanstvenega, raziskovalnega dela v fakulteti in nujnost dodelitve gozdnih in lesno-industrijskih objektov vsem fakultetam.

Ob zaključku je delegat sveta za znanost in kulturo FLRJ akademik prof. Petrovič izjavil, da je potekala konferenca v duhu resnične demokratizacije ob svobodnem izražanju vseh sodelujočih. Izrazil je prepričanje, da bo dosegla ta plodna konferenca viden odraz pri napredku gozdarstva in lesne industrije FLRJ. Zahvalil se je agronomski in gozdarski fakulteti v Sarajevu in vladi LR Bosne in Hercegovine za odlično organizacijo. Vsem fakultetam je zadel mnogo uspeha, ki ga bodo dosegale z neumornim delom ob vsestranski podpori.

—S.

Litostroj je dobil novo kovačnico

Ljubljana, 25. septembra

Te dni so se kovači »Litostroja« preselili v novo moderno kovačnico, ki je zrasla za veliko dvorano jeklovilarne. Novi oddelk je deseterak večji kakor je bil dosedajni prostor, kjer so začasno delali kovači »Litostroja«, in bo eden izmed najpomembnejših kovačnic v naši državi. Medtem ko je dosedaj kovačnica »Litostroja« delala samo v manjšem obsegu, se bo odslej izdelovanje odkovkov, delov za osi in drugih kovanih predmetov znatno povečalo. Novi obrat je dobil tudi sodobno strojno opremo, predvsem več pnevmatičnih hladil z udarcem od 75 do 350 kilogramov, večjo hidraulično stiskalnico in ustrezajoče število ognjst. Sredi oktobra bo začela obratovati tudi posebna kompresorska postaja in takrat bo začela kovačnica delati v vsem obsegu. Z nove kovačnice se je število proizvodnih oddelkov povečalo na osem, v načrtu pa imajo, še zgraditev posebnega obrata za izdelavo strojnih delov iz debele pločevine.

Načrt za potniške ladje obalne plošbe

V centralnem projektivnem biroju na Reki dokončujejo načrt za novo motorno potniško ladjo obalne plošbe, ki jo bodo začeli graditi sredi prihodnjega leta v puljski ladjedelnici. Da bi natatno ugotovili lastnosti nove ladje, preizkušajo v inozemstvu njen model.

Nova motorna potniška ladja bo dolga približno 40 m in bo lahko sprejela 450 potnikov. Za pogon bo imela dva motorja po 450 HP, ki ju bodo zgradili v podjetju »Aleksander Rankovič na Reki. To bo v našem povojnem ladjedelništvu prva doma izdelana ladja.

Danes NOGOMET Kupujte in dopisujte

line prevlekje z mehurji. Bolečine so jim vtille poguma, da so šle še enkrat v bolniški odsek, in to pot so jih res prevzeli. Čez dva dni jih je starosta spet privedla, da bi jim premenjali razmocene papirnatne obveze, naletela je pa spet na esesovskega zdravnika, ki jih je opsoval in napodil ven. Zenske so imele hudo vročico in so se te težavo držale na nogah; gnojne opekline so tako neznanško smrdle, da nihče v baraki ni mogel več zdržati. Čez nekaj dni se je starosti le posrečilo, da jih je vithotapila v bolniški odsek; prerzali so jim papirnatne obveze in po tej operaciji je po tleh ambulantanthe sobe kar gomazelo črvov, ki so popadali iz ran na rokah in nogah. Nekaj žensk je dobilo dovoljenje, da smejo ostati v postelji; vse so umrle za posledicami sončarice.

Vsaka bolna jetnica se je morala najprej javiti starosti bloka ki je napisala imena bolnic na listek. Po jutranjem delovnem zboru jih je ovedla v bolniški odsek. Ze 1. 1942 je zaradi obupnih taboriških razmer vsak dan zbolelo na stotine žensk. V vsakem vremenu so morale kakoti pred vhom v bolniški odsek, kamor so jih spuščali po blokih. V predsobi je sedela pri mizi višja bolniška sestra »Ante-na« — dolga, suha in čemerna starikava ženska s proč štrlečimi ušesi in grozansko grdim obrazom. Njej je bilo treba izročiti listek z imeni bolnic in ona je odločila, katera sme najprej v ambulatno sobo. Vsaka posebej je stopila k mizi in povedala, kaj jo boli. Gorje, če je govorila pretho ali preveč mevzasto; takoj je morala ven. Če so se jetnice začele pogovarjati, je letel vse blok na cesto; ven so jih vrgli tudi, če so se od utrujenosti in oslabiljenosti naslanjale na steno. Če so prinesli kako težko bolno židnjo, ciganko ali kriminalko, je »Antena« oživela in zavpila: »Na hodnik!« Kmalu so vse jetnice

Sijajen uspeh naših košarkarjev v Carigradu

Prvih v zgodovini naše košarke je jugoslovanska reprezentanca zaslužno zmaga na velikem mednarodnem turnirju. Velika hitrost pri iznajdbi akcij, izvrstna tehnika posameznikov in velika poirtvovnost vsakega igralca so bile poglavitne odlike Jugoslovancev. Ko govorimo o posameznikih, ki so največje pripomogli k zmagi, moramo vseokrog omeniti Geca, Locija in Kalemberja, ki so včasih tudi iz daljave dosegali odlične koše za zmago našega moštva. Na tem turnirju je bila naša premoč skoraj v vseh tekmah očitna, opazili pa smo tudi, da se je učinkovitost naših igralcev zboljšala, saj so na tekmah dosegli povprečno po 51 košev.

Glavna nasprotnika Francija in Turčija sta zelo dobro igrala. Mlado moštvo Francije, ki smo ga pred tremi tedni igrali v Beogradu, je pokazalo zrelejšo igro. Turška reprezentanca je igrala taktično zastarelo košarko brez protinapadov. Reprezentanca Perzije je bila poleg Francije in Jugoslavije, edina ekipa, ki je igrala moderno košarko.

Turški tisk pohvalno piše o uspehu jugoslovanskih košarkarjev, čeprav so komentari zelo borni. Časopis »Vatan« je po tekmi z Italijo napisal tole: Jugoslovani ne dopustijo nasprotniku, da bi se zbral. Odlično mečejo na koš iz

vseh pozicij, obvladajo igro in nepričakovano odvrtno nasprotniku zogo. Po tekmi s Turčijo pa je isti časopis napisal: Pred tekmo so bile vse prognoze v korist Jugoslavije, ki je tudi zmaga. Jugoslovani so igrali zelo previdno, tako da je rezultat stvaren nasprotni takšnemu moštvu kot je jugoslovansko, ki je za več razredov močnejše od našega.

Jugoslavija : Turčija 52:38 (24:20)

V zadnji igri, ki je odločala o prvem mestu, so Jugoslovani premagali moštvo Turčije z visoko razliko v koših. Za Jugoslovani so nastopili: Gec 10, Sokolović 5, Engler 1, Loci 6, Kalember 10, Demšar 10 in Marjanović 10. V ostalih dveh tekmah je Francija premagala Egipt 77:43, Perzija pa Italijo 46:40.

Jugoslavija	6	6	0	0	305:212	12
Francija	6	5	0	1	354:253	10
Turčija	6	4	0	2	270:263	8
Perzija	6	3	0	3	282:207	6
Italija	6	2	0	4	217:235	4
Egipt	6	1	0	5	249:320	2
Avstrija	6	0	0	6	184:271	0

Novi Radovljiški dom pri Krizkih jezerih

Nove planinske postojanke

Te dni slavi Planinska zveza Slovenije pomembne delovne uspehe. Događjenih je nekaj planinskih postojank, na Vršiču pa slavi Tičarjev dom že 40 let obstoja.

Prve dni septembra je Planinsko društvo Celje izročilo svojemu namenu obnovo Mozirsko kočo na Golteh. Po soglasnem mnenju udeležencev slavlja je nova postojanka lepša in bolj urejena od one, ki je na istem kraju pred letom pogorela. Obnova v tako kratkem času govori o izrednem prizadevanju Celjanov.

Sredi meseca je Planinsko društvo Trič priredilo eno naših največjih in najlepših postojank, Dom pod Storžičem. Planinsko društvo Nova Gorica pa je sklicalo zbor planincev na Kruu, združen za otvoritvijo lepega zavetišča tik pod vrhom.

Minulo nedeljo so planinci Mežiške doline odprli kočo na Smrekovcu, ki jo je zgradilo Planinsko društvo Zerjav v sklopu s prostovoljnimi delom. Na Vršiču bo 29. t. m. drugačno slavlje: Planinsko društvo Jesenice slavi 40-letnico znamenitega Tičarjevega doma. Ob tej priložnosti se bomo spomnili odličnega slovenskega planinca, pokojnega dr. Tičarja.

G. Stvenin planinci in alpinisti bodo dne 7. oktobra radi prihiteli na Krizke pade. Tu bodo odprli pod stenami Razorja in zavezništva v višini 2052 m. Radovljiški dom pri Krizkih jezerih, trenutno najvišja in najpomembnejša planinska gradnja. Dom je z velikimi napori in žrtvami zgradilo Planinsko društvo in Radovljič. Vsak kos opeke, vsak žebel za to

Danes ob 16. uri na stadionu Odreda ob Tyrševi cesti pokalna nogometna tekma za pokal Jugoslavije

TRIGLAV : ODRED (B) (Ljubljana) (Ljubljana) Vstopina 30 in 30 dinarjev.

Zacetek mladinskega prvenstva v nogometu

Razgibano nogometno sezono bodo zdaj pozivili tudi naši mladinci, ki bodo začeli v nedeljo z republiškim prvenstvom za sezono 1951/52. Mladinsko prvenstvo je zdaj razdeljeno v dve skupini: zahodno in vzhodno. V prvem kolu bodo igrali tebe nasprotniki:

Zelezničar (Lj.) ob 15.30 (službovčji Jug.) Siovan : Korotan ob 15. (Belč). Krim : Iskra ob 15.30 (Cemažar). Vrhovci : Odred ob 16. — Igrišče Ilirije (Mihalč). Rudar je prost. Vzhodna skupina: Zelezničar (M.) : Branik — po sporazumu Ppov. Urb). Zelezničar (Celje) : Klavdar — po sporazumu (pov. Celje). Fužinar (Gustanj) : Kovinar (Tezno) ob 13.30. — Mura je prosta.

Nagrade športne stave

V 45. kolu pride v poštev za prvo nagrado 217 dobitnikov, ki prejmejo za 12 prvolivni rešitev po 376 din. Drugo nagrado si razdeli 2507 dobitnikov z 11 prvolivnimi rešitvami in prejmejo po 750 din. Številke dobitnikov iz Slovenije so naslednje:

vele, da pomeni odredba: »Na hodnik!« obso dno na smrt.

Bolnicam na hodniku so delili dva dni močno uspavaljoče tablete, tretji dan pa so jih poslali v sobico za umirajočec, kjer jih je višja sestra ali pa kdo od zdravnikov umoril z evipsanskimi injekcijami.

V bolniški odsek so poslali tudi dvajset mladih Poljakinj iz transporta na smrt obsojenih. Postaviti so se morale lepo v vrsto in zdravniki so jih ogledovali. Eno je doktor Oberhäuser takoj postal proč z besedami: »Ta ima prebacte noge in je ne moremo uporabiti.«

Ce se prav spominjam, so jih izbrali šest in jih obdržali v bolniškem odseku. Vse ženske varšavskega in lublinskega transporta je zajela neppisna groza. Zvedele smo, da so v bolniškem odseku pripravili posebno, strogo ločeno sobo, kamor niso smeli jetnice, ki so delale kot bolniške sestre. Preuredili so jo v pravo operacijsko dvorano z modernimi instrumenti. Kmalu se je pojavil znani nemški zdravnik profesor dr. Gebhardt s celim stabom asistentov. Videle smo jih, kako so prikoralaki v belih hlačah čez taboriški trg. Vse jetnice, ki so bile zaposlene v bolniškem odseku, so se morale za nekaj časa vrniti v svoje barake. Ko so se vrnile, so novo operacijsko dvorano stražile esesovske sestre, ki so stregle novim bolnicam. Ta skrivnostna negotovost je trajala samo nekaj dni: esesovskim sestram se namreč kmalu ni več ljubilo, da bi se same ukvarjale z bolnicami in so poklicale na pomoč druge jetnice. In tem se je seveda posrečilo, da so popukale tudi v tisto skrivnostno sobo. Notri je ležalo šest deklet, ki jim je obraze izmaltila bolečina. Vse so imele noge v mavcu. Operirali so po dve ženski hkrati in jima zamenjali kosti in mišice v nogah.